

Småpotatis av Emelie Glans. Första pris i skrivtävlingen Lilla Lubbe 2018

Hon drog upp stöveln med ett plopp. Leran klängde sig fast vid de bruna stövlarna, de hade varit gröna, när de var nya. Det var trögt, att dra foten genom vattnet, men hon orkade inte höja benet så högt att stöveln var över vattenytan. Hon satte ner foten igen och tog sats för att dra upp den andra foten. Vattnet virvlade när hon samlat tillräckligt med kraft för att det skulle höras ytterligare ett plopp när botten släppte tag om den andra stöveln. Hennes händer värkte, säcken var tung där den hängde över hennes axel. Det var vindstilla, hon kisade ut över den vattentäckta åkern. Huset var bara en liten bit bort, en ö av fast mark i ett hav av gyttjigt nånting. Hon vadade snabbare. Att kliva upp på farstukvisten var en lättnad, som alltid. Säcken släppte hon för att komma åt nyckeln, den slog i golvet med buller och bong. Hon fick snabbt upp dörren och släpade säcken över tröskeln, dörren stängdes.

“Vem är det?” brölades det från vardagsrummet, antagligen från soffan.

“Det är jag mofa.” hon ställde stövlarna för att torka och tog åter tag i tygsäcken. Hon kände sig alltid lite som jultomten när hon bar på den. Han måste ha otroliga ryggbesvär. Mofa slasade i soffan, blicken klistrad vid TVn, inställd på Historiska kanalen, såklart. Hon ställde försiktigt ner säcken vid bänken. Programmet handlade om 10-talets hantering av miljökrisen, igen. Hon öppnade säcken, hon fångade en potatis som försökte fly. Skärmen babblade om Parisavtalet, mofa fnös.

“Hmpf... vad är ett avtal som ingen håller?” ett önskemål, mimade hon. Vasken fylldes med vatten.

“Ett önskemål!” utbrast mofa. Ett dussin potatisar plaskade i vattnet.

“Politiker idioter. Aldrig kan de göra någonting rätt.” muttrade han. Hon himlade med ögonen.

Potatisarna skrubbades rena.

“De hade chansen att rädda oss, och gjorde de det?” han lät den retoriska frågan hänga. Nej, mimade hon.

“Nej!” skrek han, nästan sittandes upp. Potatisarna las i en liten påse.

“Och vad får vi? En kustlinje som står oss upp till midjan. En katastrof för-”

“Kusten har nått stora trädet.” avbröt hon snabbt. Påsen in i kylan. Han vred sig lite i ett försök att se henne.

“Jaså?” hon nickade.

“Ja, rötterna är under vatten.” Hon höll hårt om en potatis.

“Ja det var väl bara att vänta, havet kommer knappast stanna för ett träd.” muttrade han. Luft pyste ur henne, potatisen föll. Besviken.

“Vad sägs om raggmunkar till middag?” hon försökte stuva in säcken i skafferiet.

“Brända potatisstrimlor? Perfekt!” han försökte inte ens fejka sin sarkastiska optimism. Skafferi dörren gick igen.

“Jag går ut.” sa hon över axeln när hon drog på sig stövlarna.

“Hmpf.” var svaret, programmet hade övergått till att prata om ovilligheten att erkänna klimatförändringarna. Hon vadade runt husgaveln. Framför henne stod bilen. Ett leende. Dörren föll inte av när hon hissade sig in i förarsätet. Bilen gick inte att köra, alldeles för mycket hade förstörts för det. Vattenskadat. Sönderrostat. Hon smekte ratten, tittade ut över vyn. Vattnet glimrade. Det var allt, vattnet. De måste därifrån. Stora trädet idag, byn imorgon? Farstun härnäst? När var det illa nog att de måste ge upp? Åkern var ofruktbar, husets fundament skulle ge upp vilken dag som helst. Hon suckade. Men om de gav sig av, vart skulle de ta vägen? Hur skulle de överleva? Det fanns inget skydd för klimatflyktingar. Ingen att vända sig till. Hon tog ett djupt andetag, bort med tankarna. Hon satte på radion, det enda som fungerade i bilen. Satte på det inspelade programmet, åkte tillbaka till 10-talet. Åkte till mofas tid. När det fortfarande gick att fixa. Kvinnans röst fyllde luften.

“Vi kan nå de globala målen!” Optimism. Trevligt.

“Om vi bara försöker.” Nyckelord: försöker.

Hon hade hört kvinnans tal så många gånger. Det var inte hatiskt, som mofas prat om politiker och klimatfrågan. Det var inte förfärligt, som att prata om katastrofer och mamma och pappa. Det var inte hopplöst, som att prata om framtiden. Det var inte deprimerande, som att prata om mat och pengar. Det var... trevligt, allt var inte förlorat.

“Gör vi tillräckligt? Försöker vi?”

“Gjorde du det? Försökte du mofa?”

“Knappast.”

Juryns motivering: Med novellen Småpotatis visar Emelie Glans en talang för det litterära gestaltandet. Berättelsen har både nerv och närvaro, och dessutom, trots det dystopiska innehållet, en god portion humor. Jury: Författaren Maria Hamberg